

ПЕДАГОГИЧЕСКА ПАМЕТ И ТРАДИЦИИ

MEMORY AND TRADITIONS IN EDUCATION

40-ГОДИНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ –
НАЧАЛОТО И ПЪТЯ, КОЙТО ВЪРВИМ УВЕРЕНО И ГОРДО
Маринела Михова¹

40 YEARS OF THE FACULTY OF EDUCATION
AT THE ST. CYRIL AND ST. METHODIUS UNIVERSITY OF VELIKO TARNOVO –
THE BEGINNING AND THE PATH WE WALK CONFIDENTLY AND PROUDLY
Marinela Mihova

Abstract: The report is dedicated to the 40th anniversary of the founding of the faculty of education at the university of Veliko Tarnovo. it traces the path from its beginning in 1984 to the present day, with a focus on the first deans, faculty members, departments, and educational programs. Based on today's achievements, the trends for the future development of the faculty are outlined.

Keywords: Faculty of Education, history, trends.

Въведение

Град Велико Търново е известен със своите културни и просветни традиции, които значително са повлияли на педагогическото образование през годините. След Освобождението през 1878 г., образованието в България претърпява значително развитие, а в началото на 20-ти век се появява необходимостта от институционализиране на обучението на учители. Историята на педагогическото образование във Велико Търново през 20. – 21. век е свързана с дейността на **Институт за подготовка на начални учители „Екзарх Йосиф I“**, открит с Царски указ през 1940 г. и **Висш педагогически институт за подготовка на учителски кадри (1963)**, който с **постановление на МС от 1971 г.** получава статут на университет.

¹ Маринела Михова – професор, доктор, декан на Педагогически факултет и преподавател в катедра „Педагогика“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново m.mihova@ts.uni-vt.bg

Първите факултети на Великотърновския университет са Филологически факултет и Исторически факултет, през 1974 г. се обособява Факултетът по изобразително изкуство, а през учебната 1984/1985 г., в отговор на постановление 27 на МС от 22.07.1983 г., се открива нов факултет – Факултет за подготовка на детски и начални учители, който през 1990 г. се преименува на Педагогически факултет.

Наследник на богати традиции в развитието на педагогическото образование във В. Търново, вече 40 години Факултетът достойно изпълнява мисията си и се утвърди като водещ национален образователен и изследователски център.

Методология

Статията е посветена на 40 години от създаването на Педагогически факултет на Великотърновския университет. На основата на фокусирано представяне на пътя, извървян от факултета, от основаването му до днес, са очертани актуалните политики на неговото развитие, които задават бъдещите перспективи. Направен е опит да се синтезира постигнатото от седемте декански ръководства до момента, да се проследи „жизненият цикъл“ на преподавателския състав, да се представят катедрите и развитието на предлаганите образователни програми. Като основен извор материал е използвана написаната във връзка с 30 – годишнина на факултета „История на Педагогически факултет (1984–2012)“, с автори проф. д-р Р. Кузманова-Карталова и проф. д-р Д. Йорданова. При представянето на фактите, авторът се базира и на своите спомени от 35 години професионален път във факултета, четири, от които заместник-декан (2019–2023 и декан (2023–).

Резултати

Историята и настоящето във факти, имена и постижения²

Началото е концепция, която обхваща много повече от просто началната точка на времето или събитията. Началото обединява надеждата, смелостта и трансформацията.

Когато говорим за начало, често си спомняме за значимите моменти. Те започват с първото деканско ръководство, първите катедри, първите преподаватели, първите специалности, първите студенти, за да преминем през годините, оценим постиженията и очертаем перспективите.

Декански ръководства

Първи декан на Факултета е проф. дпн Марин Люлюшев (1984 – 1987), тогава доцент. Той предлага за свои заместник-декани доц. кфн Невяна Дончева и гл. ас. кин Калчо Калчев, които са преподаватели съответно от Филологически и Исторически факултет. Приел присърце новата си позиция, проф. дпн М. Люлюшев се проявява като истински лидер – инициативен, деен, добър организатор, умеещ да мотивира и да мисли в перспектива. Признат учен по история на педагогиката и българското образование, с много контакти в научните среди, проф. М. Люлюшев успява да привлече водещи учени и преподаватели от Софийския университет и Музикалната академия, които не само да обезпечат учебния процес, но и да подпомогнат научното израстване на новоназначените млади преподаватели.

В своята 40-годишна история Факултетът е ръководен от още 7 декански ръководства, всяко от които има своя принос в развитието му:

- 1987–1989 – доц. д-р Александър Нейков – декан; заместник-декани: доц. кфн Стоян Буров, доц. кфн. Стефанка Стефанова, гл. ас. д-р Илия Стойков. Мандатът на доц. д-р Ал. Нейков е фокусиран върху разкриване на специалности „Математика“, „Математика и информатика“ и „Информатика“.

- 1989–1995 – доц. д-р Кънчо Чолаков – декан; заместник-декани в първия мандат – доц. д-р Живко Карапенчев, ст. преп. инж. Тодорка Николова, гл. ас. кпн Илия Стойков; заместник-декани във втория мандат – ст. преп. Панайот Дражев, гл. ас. кпн Илия Стойков, доц. дпн Мариана Цоневска. Управлението на Факултета под ръководството на доц. д-р К. Чолаков ще се запомни с няколко ключови за утвърждаването му решения: преименуване на факултета от Фа-

² Вж. Карталова-Кузманова, Р., Д. Йорданова, История на Педагогически факултет (1984-2012). Велико Търново, Фабер, 2013.

култет за подготовка на детски и начални учители на Педагогически факултет; откриване на библиотека към факултета; обособяване на нов факултет „Математика и информатика“ и откриване на нови специалности „Психология“ и „Музикална педагогика“.

- 1995 – 1999 – доц. кпн Илия Стойков – декан; заместник-декани – проф. дпн М. Люлюшев, доц. д-р Веселина Петрова, гл. ас. д-р Бончо Господинов, доц. Пл. Легкоступ. Началото на мандата на доц. Ил. Стойков е по време на приемането на новия Закон за висше образование (1995), което е причина той да мине под знака на подготовката за първата институционална и програмна акредитация на факултета.

- 1999–2007 – проф. дпн Пл. Легкоступ – декан; заместник-декани – доц. д-р В. Петрова; проф. Ст. Горчев, проф. д-р Марга Георгиева, доц. д-р Георги Тодоров, доц. д-р Даринка Гълъбова. Деканското ръководство продължава организирането на работата, свързана с изискванията, които произтичат от подготовката и приемането на България в Европейския съюз – обновяване на учебната документация, въвеждане на системата за натрупване и трансфер на кредити.

- 2007–2011 – доц. д-р Живко Карапенчев – декан; заместник-декани – доц. д-р Д. Гълъбова, доц. д-р Г. Тодоров, доц. д-р Мариана Дамянова, заменена през 2008 г. от доц. д-р Розалия Кузманова-Карталова. По време на мандата на доц. д-р Ж. Карапенчев ВТУ и неговите факултети, в т. ч. Педагогически факултет, получава международен сертификат за въвеждане на система за управление на качеството (EN ISO 9001:2008).

- 2011–2015 – доц. д-р Розалия Кузманова-Карталова – декан; заместник-декани – доц. д-р Галя Бонева, доц. д-р Рени Христова-Коцева.

Деканското ръководство, водено от проф. д-р Розалия Кузманова-Карталова, насочва управленската си енергия към утвърждаване на Педагогическия факултет в структурата на Велико-търновския университет. Акредитират се нови докторски програми, организират се конкурси за символите на факултета – химн, лого, девиз.

- 2015–2023 – проф. дн Венка Кутева – Цветкова; заместник-декани мандат (2015–2019) доц. д-р Г. Бонева, доц. д-р Р. Христова – Коцева; заместник-декани мандат – (2019–2023) – проф. д-р Маринела Михова и проф. дн Теодора Давидова. По време на мандата на проф. В. Кутева факултетът става най-големият факултет по брой обучавани студенти. Разкриват се нови бакалавърски и магистърски програми. Трийсет години след създаването на факултета, започва политика по подготовка смяна на поколенията. Обявяват се конкурси за асистенти, гл. асистенти и доценти.

- От 2023 г. декан е проф. М. Михова, а заместник-декани проф. дн Т. Давидова и доц. д-р Мариела Тодорова-Колева.

Катедри и ръководител-катедри

Важна част от структурата на един факултет са катедрите, които обединяват преподаватели в определена научна област и осъществяват учебна и научноизследователска (художествено-творческа) дейност.

Катедрите са структурирани по научни направления и специалности, което позволява фокусирана експертиза и дълбочина на познанията в конкретни области. Те отговарят за обучението на студентите и създават условия за тяхната специализирана подготовка. Катедрите са двигателите на научната работа във факултета. Те организират научни изследвания, разработват научни проекти и насърчават академичния обмен между преподавателите и студентите. Преподавателите в катедрите се ангажират с публикуване на научни трудове, участие в конференции и развиване на научни иновации. Те осигуряват менторска подкрепа за млади учени, докторанти и студенти, които искат да се занимават с наука.

Катедрите осигуряват контрол върху академичните стандарти в преподаването и изследванията. Участват в процесите на оценка на качеството на обучение.

Днес катедрите към Педагогическия факултет са всичко това. В началото те се обособяват както на основата на вече съществуващи в университета катедри – катедра „Педагогика“ (1979), катедра „Физическо възпитание“ (1964), така и чрез създаване на нови.

Първите катедри на факултета и техните ръководители са: катедра „Педагогика“ с ръководител проф. М. Люлюшев; катедра „Начална училищна педагогика“ с ръководител доц. д-р Иван Донев; катедра „Предучилищна педагогика“ с ръководител доц. д-р Маргарита Каменова; катедра „Естетическо възпитание“ с ръководител ст. преп. Иван Начев; катедра „Трудово обучение“ с ръководител доц. д-р Тодорка Николова; катедра „Физическа култура и спорт“ – с ръководител ст.пр. Иван Христов Бакалов.

През годините трансформация претърпяват катедра „Трудово обучение“, която е закрыта през 1999 г., а през 1988 г. катедра „Естетическо възпитание“ се преименува на катедра „Музика“.

През целия 40-годишен период катедрите към Педагогически факултет се утвърждават като основни структурни единици, които реализират на високо ниво основните си функции: преподаване, научноизследователска дейност и административна дейност. Принос за това имат всички преподаватели, водени от ръководителите-катедри:

За катедра „Педагогика“ това са: проф. дн М. Люлюшев (1979–1997), доц. д-р Кънчо Чолаков (1997–2001), доц. д-р Живко Карапенчев (2001–2008), проф. д-р Галя Бонева (2008–2019), проф. дн А. Кръстева (2019–2023), доц. д-р Катерина Златкова-Дончева (2023–2024), доц. д-р Георги Георгиев (2024 –).

За катедра „Предучилищно образование“ – доц. д-р М. Каменова (1885–1991), проф. д-р Веселина Петрова (1991 – 1995), проф. д-р Рени Христова-Коцева (1995–1999), доц. д-р Мариана Дамянова (1999–2023–2007), проф. д-р Рени Христова-Коцева (2007–2011), проф. д-р Радка Гайдова (2011–2019), проф. д-р Петя Караиванова (2019–).

За катедра „Начална училищна педагогика“ – доц. кпн Иван Донев (1984–1985), доц. д-р Панайот Панайотов (1885–1988), проф. дпн Иван Карагъзов (1989–1993), доц. д-р Мариана Цоневска (1994–2001), доц. д-р Валентика Колева (2001–2005), доц. д-р Тодорка Николова (2006–2009), проф. д-р Даниела Йорданова (2010–2019), проф. д-р Пенка Кънева (2019 –)

Днешната катедра „Теория и методика на физическото възпитание“ е с най-многогодишна история, защото е наследник на катедра „Физическо възпитание“, създадена през 1964 г. През годините катедрите, в които членуват преподавателите, които обезпечават обучението по общообразователната дисциплина „Обща физическа подготовка“, а сега „Физическо възпитание и спорт“ и учебните дисциплини в учебния план на бакалавърските и магистърските програми по Педагогика на обучението по физическо възпитание, имат различни наименования – „Училищно физическо възпитание“, „Обща физическа подготовка“. След 1984 г. ръководители на катедрата са били: ст. пр. Иван Бакалов (1984–1989), доц. д-р Йордан Йотов – ръководител-катедра „Физическо възпитание и спорт“ (1989–1991) и „Училищно физическо възпитание“ (2000–2002), доц. д-р Спиридон Спиридонов (1991–2000), проф. дн Теодора Давидова – ръководител-катедра „Обща физическа подготовка“ (2005–2011), проф. Рачо Косев – ръководител-катедра „Училищно физическо възпитание“ (1992–2000), проф. д-р Людмил Петров ръководител-катедра „Теория и методика на физическото възпитание“ (2002–2019), доц. д-р Светослав Стефанов (2019 – до момента).

През 1983 г. се създава катедра „Естетическо възпитание“, която от 1988 г. е преименувана на катедра „Музика“. През този период ръководители-катедри са: ст. преп. Иван Начев (1984–1988), проф. д-р Божанка Моцинова (1988–1992), доц. д-р Клара Мечкова (1992–1993), доц. Стефка Бочева (1993–1995, 2003–2015), Илияна Николова (2015–2019, 2023 – до момента), доц. Митко Димитров (2019–2023).

Днес колегиумите на катедрите към факултета се ползват с авторитет сред академичната педагогическа, музиковедска и спортна общност.

Преподаватели

Една от основните задачи при откриването на нов факултет е създаването на собствен преподавателски състав, който има за цел да осигури стабилност и качество на обучението. Това е продължителен и нелек процес, който изисква внимателно планиране и стратегически подход, защото обучението във висшите училища се реализира от разнообразен преподавателски състав, който да обхваща различни нива на академична експертност и практически опит. От една страна, са необходими висококвалифицирани специалисти, които притежават необходимите академични

и професионални компетенции. От друга страна, формирането на университетски преподаватели е възможно, ако има вече такива, които да подпомогнат академичното израстване на новоназначените.

Първото деканско ръководство, водено от проф. М. Люлюшев, се заема с решаването на тази задача, и то доста успешно. Привличат се преподаватели от други факултети на университета, назначават се на постоянни трудови договори или като съвместители хабилитирани преподаватели от други университети, обявяват се конкурси за асистенти. Днес Педагогическият факултет, благодарение на своите преподаватели, е утвърден образователен и научен център.

Преподавателите на катедра „Педагогика“

Първите преподаватели в катедра „Педагогика“ са тогава доц. д-р М. Люлюшев, гл. ас. Ж. Карапенчев (1982), гл. ас. Кънчо Чолаков (1964), гл. ас. Г. Герджиков (1973). Кадровата политика в катедрата след създаването на Педагогическия факултет може да се обособи в два периода: първи период – 1985–2016 и втори период – 2016 – до днес.

След 1985 г., във връзка с обезпечаване на обучението по учебните планове на специалностите в новосъздадения факултет и след издържани конкурси, са назначени през годините като асистенти, гл. асистенти, доценти: проф. дн Венка Кутева-Цветкова (1985), гл. ас. Стоян Долапчиев (1986), проф. д-р Галя Бонева (1987), проф. д-р Маринела Михова (1989); проф. д-р Бончо Господинов (1989), доц. д-р Лъчезар Лазаров (1994), проф. дн Антония Кръстева (1997), проф. д-р Розалия Кузманова-Карталова (2002), проф. д-р Тодор Минев (2003), проф. д-р Стоянка Лазарова (2005), проф. д-р Любомира Попова (2006), доц. д-р Боряна Здравкова (2006), проф. д-р Жулиета Савова (2012), гл. ас. д-р Яна Димитрова (2012).

Стратегическото развитие на факултета изисква кадрова далновидност на неговото ръководство. То е проявено от проф. дн Венка Кутева – Цветкова, която 30 години след основаването на факултета започва политика на подмладяване на преподавателския състав. След 2016 година с конкурси към катедра „Педагогика“ са назначени доц. д-р Георги Георгиев (2016), доц. д-р Катерина Златкова-Дончева (2016), доц. д-р Мариела Тодорова-Колева (2016), гл. ас. д-р Маргарита Калейнска (2016), доц. д-р Дияна Димитрова (2017), доц. д-р Лидия Колева (2017), доц. д-р Петя Марчева – Йошевска (2017), доц. д-р Силвия Тодорова (2017), гл. ас. д-р Кристина Тодорова (2019), гл. ас. д-р Делян Пенчев (2022), ас. Искра Лечева (2024).

Преподавателите към катедра „Предучилищна педагогика“

През академичната 1984/85 г. се създава нова за университета катедра и много ключова за Педагогическия факултет – катедра „Предучилищна педагогика“. Първи преподаватели към катедрата са кпн. Маргарита Каменова – Райнова (1985), ас. Боряна Ганчева (1985), проф. д-р Веселина Петрова (1985), ас. Милка Райчева (1985), проф. дпн Пламен Легкоступ (1986), проф. д-р Рени Христова-Коцева (1987), проф. д-р Радка Гайдова (1987), доц. д-р Николай Гюлчев (1987), гл. ас. д-р Стефан Гостилов (1988), доц. д-р Евгения Минкова (1989) и ас. Елена Колева, проф. д-р Петя Караиванова (1996).

И в катедра „Предучилищна педагогика“ през 2016 г. започва процесът на подмладяване на преподавателския състав. Попълването на катедрата е с преподавателите доц. д-р Красимира Петрова (2016), доц. д-р Деляна Чуховска (2016), гл. ас. д-р Галина Николова (2019), гл. ас. д-р Йоана Цанева (2019), гл. ас. д-р Десислава Попова (2019), гл. ас. д-р Борислава Иванова (2021), ас. Станислава Стефанова (2024).

Преподавателите на катедра „Начална училищна педагогика“

Другата нова за университета катедра е, създадената с откриването на факултета 1984/5 г., катедра „Начална училищна педагогика“. Първи ръководител на катедрата е доц. кпн Иван Ганчев от СУ „Св. Климент Охридски“, работещ като съвместител във ВТУ. Постепенно към катедрата са назначени доц. д-р Ст. Дериманов (1984), доц. д-р Георги Проданов (1985), доц. д-р Веско Душков, проф. д-р Виолета Маринова (1984), ас. Цанко Дончев (1984), гл. ас. д-р Николай Горчев (1985), гл. ас. Слави Чечев (1985), гл. ас. Васил Василев (1986), доц. д-р Панайот Дражев (1992), проф. дн Мариана Гърмидолова (1986), проф. дн Анелия Гърбачева (1986), доц. д-р Галя Данчева (1987), проф. дн Мариана Мандева (1987), доц. д-р Мариана Цоневска (1991), проф. д-р Даниела

Йорданова (1989), ас. Венцислав Маринов (1989), доц. д-р Катя Симеонова (1989), проф. д-р Иван Карагьозов (1998), доц. д-р Росица Димкова (2000), проф. д-р Пенка Бурова (2001), ст. преп. д-р Вана Кильовска (2002), проф. д-р Христо Кючуков (2003), проф. д-р Пенка Кънева (2003), доц. д-р Евдокия Стефанова (2016), гл. ас. д-р Христина Фидосиева (2021), гл. ас. д-р Даниел Терзиев (2024).

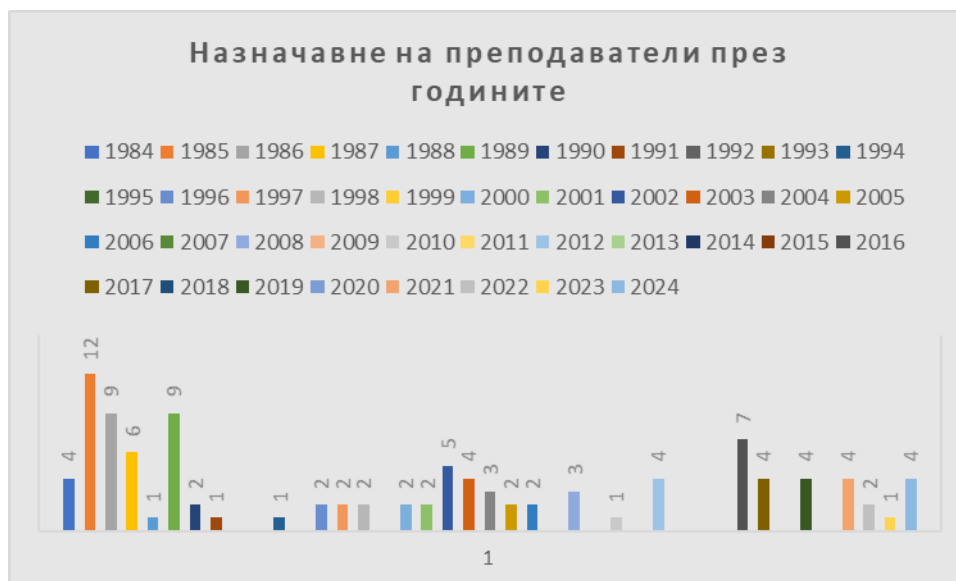
Преподавателите на катедра „Музика“

Създадената през 1985 г. катедра „Естетическо възпитание“ през 1988 г. се преименува на катедра „Музика“. Първите назначени преподаватели са ас. Росица Мандалиева и доц. Стефка Бочева (1984), доц. д-р Нина Начева (1985). Периодично се обявяват конкурси и са назначени като асистенти – доц. д-р Клара Мечкова (1985), доц. д-р Славка Петкова-Марчевска (1985), проф. д-р Божанка Моцинова (1985), проф. Лилия Наумова (1981), ас. Пепо Дочев (1989), доц. д-р Илияна Николова (1989), доц. д-р Бинка Караиванова (1990), ас. Виргиния Борисова (1990), доц. Цветелина Славова (1997), ас. Петя Джамбазова (2000), проф. д-р Марияна Булева (2001), проф. д-р Сребра Михалева (2004), гл. ас. д-р Вася Мандикова (2008), гл. ас. д-р Ана Борисова (2008), доц. Митко Димитров (2010), гл. ас. д-р Снежина Врангова (2012), гл. ас. д-р Стефан Печикамъков (2022), ас. Теодор Димитров (2024).

Преподавателите на катедра „Теория и методика на физическото възпитание“

Преподавателите в тази катедра днес обезпечават учебния процес по общообразователните дисциплини физическото възпитание и спорт, които са задължителни за всички бакалавърски програми, и по учебните дисциплини от учебния план на бакалавърските и магистърски програми от ПН „Педагогика на обучението по ...“, свързани с физическото възпитание и спорт. В тази публикация ще включим преподавателите, които са в основата на новосъздадената през 1985 г. катедра „Физическа култура и спорт“, преименувана през 2002 г. на катедра „Теория и методология на физическото възпитание“ – доц. д-р Йордан Йотов (1977), доц. д-р Спиридон Спиридонов (1969), доц. д-р Данка Димова (1966), доц. Хр. Диманов (1973), проф. д-р Людмил Петров (1986), проф. д-р Теодора Давидова (1986), доц. д-р Цветанка Дилова, (1986), доц. д-р Елена Кънчева (1986), проф. д-р Димитринка Цонкова (1989), доц. д-р Калояна Крумова (1996), доц. д-р Светослав Стефанов (1998), проф. Димитър Давидов (2002), проф. д-р Милена Алексиева (2002), доц. д-р Мирослава Петкова (2002), доц. д-р Стоян Денев (2003), гл. ас. д-р Бранимир Маринов (2004), гл. ас. д-р Милен Видиновски (2004), гл. ас. д-р Димитър Николов (2005), преп. Панайот Паздерков (2008), доц. д-р Стефания Беломъжева-Димитрова (2012), гл. ас. д-р Данаил Киров (2021), гл. ас. д-р Иван Сираков (2022), доц. д-р Асен Атанасов (2023).

Графика 1 визуализира назначенията в периода 1984–2024. Може да се отбележи както приоритетното обявяване на конкурси през първите 6 години от началото, така и след 2016 година, когато от една страна, започва плавната смяна на поколенията, а от друга, е необходим преподавателски състав, свързан с разкриването на нови бакалавърски и магистърски програми.

Графика 1. Назначаване на преподавателите през годините

Днес преподавателите на щат към факултета са: 16 професори, 25 доценти, 21 главни асистенти, 3 асистенти и 2 старши преподаватели.

Таблица 1. Брой на преподавателите в Педагогически факултет към октомври, 2024

Катедри	Преподавателски състав, осигуряващ обучението									Общо
	Хабилиитирани				Нехабилиитирани					
	Професор		Доцент		ст. преп д-р	преп.	ас. д-р	гл.ас. д-р	ас.	
	дн	д-р	дн	д-р						
Педагогика	1	4		9				4	1	19
ПУП	1	2		2				4	1	10
НУП	3	2		3	1			4		13
Музика				4				3	1	8
ТМФВ	1	2		7	1			6		17
Общ брой	6	10		25	2			21	3	67

Образователни програми (специалности) на Педагогически факултет

Една от мисиите на факултетите е да подготвят съответните специалисти. Педагогическият факултет винаги е бил чувствителен към пазара на труда и развитието на обществените потребности. Това най-ярко се отразява в предлаганите от факултета специалности, чрез които подготвяме необходимите педагогически специалисти за образователната ни система. Получените оценки от акредитационните процедури дава възможност факултетът да предлага обучение в трите степени на висшето образование – бакалавър, магистър и доктор. Днес Педагогическият факултет предлага 9 бакалавърски програми, над 20 магистърски програми и 10 докторски програми. В таблица 2 може да се проследят годините, в които се откриват бакалавърските специалности във факултета:

Таблица 2. Хронология на образователните програми/специалности към ПФ

Година, в която започва обучение по съответната образователна програма/специалност	Образователна програма / специалност
1984	Предучилищна педагогика
1984	Начална училищна педагогика
1992–1997	Физическо възпитание
1997	Педагогика на обучението по физическо възпитание
1993/94–1998	Музикална педагогика
1994/1995	Социална педагогика
1997/1998	Предучилищна педагогика и чужд език
1997/1998	Начална училищна педагогика и чужд език
1998/1999	Предучилищна и начална училищна педагогика
1998	Педагогика на обучението по музика
2002/2003	Начална училищна педагогика и физическо възпитание
2003/2004	Начална училищна педагогика и ромски език
2015/2016	Предучилищна педагогика и логопедия
2016/2017	Начална училищна педагогика и специална педагогика
2023/2024	Предучилищна педагогика и ранно детство

Броят на студентите, обучавани в трите степени на висшето образование за учебната 2023/2024 г., е 2371, което прави Педагогическия факултет най-големия по брой студенти факултет във Великотърновския университет.

Къде сме в рейтинга на висшето образование

Натрупаният опит и професионализъм на преподавателите от Педагогически факултет гарантират трайно качеството на обучение в деветте бакалавърски, 21 магистърски и 10 докторски програми, по които се осъществява обучението във факултета. Доказателство за това са както дадените оценки по професионални направления от НАОА, така и резултатите от последното издание на Рейтинговата система на висшите училища в България.

През 2024 г. и 2025 г. изтича валидността на последната акредитация за професионални направления 1.1. Теория и управление на образованието, 1.2 Педагогика и 1.3. Педагогика на обучението по ... Нашият факултет е с оценки над 9 до момента в трите професионални направления.

Рейтинговата система на висшите училища в България дава пълна информация за състоянието на висшето образование в България. Замислена, за да помогне на кандидат-студентите да направят информиран избор за бъдещето си кариерно развитие, днес тя е в полза на висшите училища за повишаване на качеството на обучение и играе роля при определяне финансирането на университетите.

За 2024 г. и трите професионални направления, в които Педагогически факултет предлага обучение, заемат второ място, веднага след Софийския университет. Това е много сериозно постижение за факултета и е плод на активността на всички преподаватели.

Дискусия

Педагогическият факултет се стреми да отговори на новите предизвикателства и изисквания на съвременното образование, като непрекъснато обновява своите политики за подготовка на бъдещите педагогически специалисти. Актуалните политики и амбиции на факултета в тази област включват няколко ключови аспекта:

Модернизация на образователните програми

Педагогическият факултет на ВТУ винаги е бил чувствителен към очертаващите се тенденции и приоритети в образователната ни система. Той е единственият факултет в страната, който предлага бакалавърската програма „Предучилищна педагогика и педагогика на ранното детство“ и магистърската програма „Педагогика на ранното детство“. С тези образователни програми отговаряме на образователните приоритети на Европейския съюз, свързани с образованието и грижата за ранно детско развитие, както и на очертаващата се в нашата страна реформа в сектора.

Високо качество на обучението

В контекста на своята мисия Педагогическият факултет следва политика, ориентирана към висококачествено и модерно обучение. За да има толкова много програми за обучение в трите степени на висшето образование, означава, че факултетът разполага със знаещи, можещи и работещи преподаватели, които не се застояват дълго време в зоната си на комфорт, а напротив, изправят се пред предизвикателствата на пазара на труда, на конкуренцията, на обучението, на науката. И като резултат се разработват нови образователни програми, обновяват се учебните програми, реализират се изследвания в съответните научни области.

Предлаганото обучение е по актуални учебни планове, които са нормативно регулирани, но и съобразени със съвременните тенденции в развитието на педагогическата наука. То е академично обучение, което цени свободата на мислене, което провокира критично отношение, което събужда творческия потенциал на бъдещите педагогически специалисти. Извеждаме студентите извън територията на университета и ги срещаме на терен с действащи педагогически специалисти и социални работници, показваме им колко различни компетентности следва да усвоят, защото различна е средата в различните образователни и социални институции, включваме ги в неформални форми на обучение, чрез които ги потапяме във формалната професионална среда. Педагогическият факултет работи и ще работи за все по-тясна връзка с базовите институции, без които не може да се реализира практическото обучение на студентите.

Професионална и педагогическа мобилност по програма Еразъм+

Факултетът активно участва в европейски програми като Еразъм+, които дават възможност за професионални и академични мобилности в други страни. Това помага на бъдещите учители да натрупат опит в различни култури и образователни системи, което обогатява тяхната професионална подготовка. Студентите и преподавателите от Педагогическия университет са сред най-активните, които подкрепят с дейността си Българските училища в чужбина.

Акцент върху изследователска дейност

Научноизследователската дейност е ключова за факултета. От своето създаване до днес факултетът се утвърди като научноизследователски център в областите педагогика, специална педагогика, предучилищна педагогика, начална училищна педагогика, методика на обучение по музика, физическо възпитание. Доказателство, за което са увеличаващият се брой научни публикации с висок импакт фактор, цитиранията, които са индикатор за разпознаваемост, експертни участия в научни журита и в международни и национални проекти. Едно от най-авторитетните педагогически списания в страната е това на Педагогическия факултет – списание „Педагогически алманах“, чийто първи брой излиза 1993 г.

Педагогическият факултет насърчава и студентите да участват в научни изследвания и иновации в областта на образованието. Целта е да се формират специалисти, които не само прилагат, но и създават нови педагогически практики и модели. Ежегодно се провеждат Докторантската научна сесия – с 9 издания, Студентската научна сесия, която е с 19 издания, „Моите първи педагогически опити“ – с 12 издания.

Академично израстване

Педагогическият факултет е в период на смяна на поколенията. Работи се изключително активно за създаване на условия за академично израстване на преподавателите във факултета и за обявяване на нови места за академични длъжности, което да подпомогне безпроблемната смяна на поколенията и да се реализира приемственост.

Тези актуални политики са ключови за създаването на висококвалифицирани педагогически специалисти, които са готови да посрещнат предизвикателствата на съвременното образование и да формират бъдещите поколения.

Заклучение

Педагогическият факултет, който вече 40 години успешно се утвърждава като водещ образователен и научен център, е постигнал авторитет в подготовката на специалисти с конкурентно ниво на квалификация. През годините факултетът не само е запазил своите традиции, но и уверено върви напред, отговаряйки на предизвикателствата на съвременните образователни потребности.

През изминалите 40 години от създаването си Педагогическият факултет е изградил стабилна основа и е завоювал авторитет сред образователните институции. Благодарение на висококвалифицираните си преподаватели и съвременния подход към обучението, факултетът се е утвърдил като привлекателен избор за студентите, които търсят качествено образование и професионално развитие. Уверено напред, факултетът продължава да се развива и модернизира, поддържайки висок стандарт на образование.

40 години Педагогически Факултет на Великотърновския университет – мястото, където се усвоява и създава знание, формират се и се развива компетентности, осигуряват се възможности за творчество!

ЛИТЕРАТУРА

Карталова-Кузманова, Р., Д. Йорданова. (2013). *История на Педагогически факултет (1984–2012)*. Велико Търново, Фабер. // **Kartalova-Kuzmanova, R., D. Yordanova.**(2013). *Istoria na Pedagogicheski fakultet (1984–2012)*. Veliko Tarnovo, Faber.